

סיכום ניסויים להדברת צרעת השקד בשקדים

2007-2013

מידע כללי - צרעת השקד *Eurytoma amygdali*

- לצרעת השקד דור אחד בשנה.
- הזחל בצבע לבן, הראש בצבע חום ואורכו 6-8 מ"מ.
- באביב הצרעה מטילה ביצה אחת לפרי.
- הזחל מתפתח וניזון מהגלעין.
- פרי פגוע משחיר אך אינו נושר – מומיה, ובתוכו מצוי זחל הצרעה.
- בחודש יוני מסתיימת התפתחות הזחל והוא נכנס לתרדמה עד האביב הבא.

ניסוי להזדברת צרעת השקד בשקדים

נחשון 2007

ראובן בירגר - מועצת הצמחים | אהוד חנוך - שה"מ | אנשי חברות תרסיס ולידור

שיטות וחומרים

הזן: נאפ"א

שיטת הטיפול: מרסס רובים נגרה.

נפח תרסיס: עד נגירה.

מועדי הטיפול: 26.3.07, 12.3.07

תוצאות ניסוי להדברת צרעת השקד בשקדים

נחשון 2007

טיפול	ממוצע מס' פירות נגועים לעץ ב- 29.5.07
0.1% מטאסיסטוקס	5 א
0.15% מטאסיסטוקס	5.3 א
0.15% פרוטיאוס 110	20.8 א
0.075% סטרטר	29.8 אב
היקש	113 ב

מסקנות ניסוי להזברת צרעת השקד בשקדים

נחשון 2007

✓ פוטנציאל הנגיעות בחלקה היה גבוה (מעל 100 פירות נגועים לעץ בממוצע בהיקש).

✓ טיפולי המטאסיסטוקס בשני המינונים
וטיפול הפרותיאוס 110 נמצאו כטיפולים היעילים ביותר.

ניסוי להדברת צרעת השקד בשקדים

נחשון 2009

ראובן בירגר - מועצת הצמחים | אהוד חנוך - שה"מ | אנשי חברות תרסיס ולידור

שיטות וחומרים

הזן: נאפ"א

שיטת הטיפול: מרסס רובים נגרר.

נפח תרסיס: עד נגירה.

מועדי הטיפול*: 9.3.09, 19.3.09

(50% גיחה ו-50% + 10 ימים)

* עקב תנאים אקלימיים לא רגילים הפריחה הייתה מאוד לא אחידה, דבר שגרם במשקים להוספת ריסוס שלישי להדברת הצרעה. בניסוי שלנו בוצעו שני ריסוסים בלבד.

תוצאות ניסוי להזברת צרעת השקד בשקדים

נחשון 2009

טיפול	ממוצע מס' פירות נגועים לעץ ב- 8.6.09
0.1% מטאסיסטוקס	30.8 אב
0.15% פרותיאוס	13.8 ב
0.2% אימידן	35.5 אב
0.3% אימידן	29.5 אב
0.2% פרותר	48.5 אב
היקש	74.8 א

מסקנות ניסוי להדברת צרעת השקד בשקדים

נחשון 2009

✓ טיפול הפרותיאוס 110 נמצא כטיפול היעיל ביותר להדברת הצרעה בניסוי זה.

✓ טיפול הפרותיאוס 110 נמצא כטיפול היחידי שהיה שונה במובהק מההיקש.

✓ כל שאר הטיפולים לא נבדלו סטטיסטית מטיפול הפרותיאוס ומההיקש.

ניסוי מניעת הופעת צרעת השקד בשקד במטע קיבוץ צרעה בעונת האביב-קיץ

צרעה 2012

שם המבצעים: ארז אבישר¹ | גדי בן עמי² | צביקה שכנר³ | פתחי עבד אלהדי ז"ל⁴
שם החברה: לידור אלמנטס¹ | מכתשים בע"מ² | רימי בע"מ³ | מרכז חקלאי העמק⁴

שיטות וחומרים

הזן: נ.א.פ.

מועדי הטיפול:

11.3.12 (30% גיחה)

19.3.12 – מובנטו, ביסקיה, פרוטיאוס

ומטאסיסטוקס

ו- 21.3.12 שאר הטיפולים

תוצאות ניסוי להדברת צרעת השקד בשקדים

צרעה 2012

טיפול	ממוצע מס' פירות נגועים לעץ*	מס' חזרות נ.פ.א
מובנטו 0.09%	57.7 אב	3
פרותיאוס 0.1%	15.5 ב	4
פרותיאוס 0.15%	13.5 ב	4
אצטאסטאר 0.15%	53.5 אב	4
אצטאסטאר 0.25%	40 אב	2
אצטאסטאר 0.5%	50.8 אב	4
רוגור 0.1%	83 אב	3
סופרתיון 0.15%	47.3 אב	4
איפון (1+2) 0.025%	46.8 אב	4
איפון (1+2) 0.05%	79.5 אב	2
איפון (2) 0.05%	85 אב	4
מטאסיסטוקס 0.1%	54.7 אב	3
ביסקיה 0.04%	56.7 אב	3
היקט	100 א	4

מסקנות ניסוי להזברת צרעת השקד בשקדים

צרעה 2012

✓ טיפולי הפרותיאוס בשני המינונים שנבחנו נמצאו יעילים ביותר למניעת התפתחות צרעת השקד בשקד.

✓ הסיבה לנגיעות הגבוה בחלק מחלקות הטיפול לא ברורה.

✓ הרישום המקסימלי של 100 פירות נגועים לעץ בעצים שמספר הפירות נגועים היה ברמה של מאות פירות הפחית את הפער בנגיעות בין הטיפולים עם רמת הנגיעות הנמוכה לטיפולים עם רמת נגיעות גבוהה.

תצפית משקית להדברת צרעת השקד בשקד

נתיב הל"ה 2013

מבנה וטיפול התצפית:

חלקת מבוגרת זנים אא"פ, נ.פ.א ומ"ד
מטאסיסטוקס, אסטאר ומטאסיסטוקס

חלקת זנים אא"פ, 53
מטאסיסטוקס, אסטאר ומטאסיסטוקס

חלקת זנים אא"פ, 53
תצפית פרוטיאוס (פירוט בשקף הבא)

מועדי טיפול:

23-24.13 - 14-17.3.12, 8-9.3.12

המשך מבנה התצפית: מבנה חלקת תצפית פרותיאוס (50 דונם)

נתיב הל"ה 2013

0.1% פרותיאוס 9/3/13
0.1% פרותיאוס 17/3/13
0.15% מטאסיסטוקס 24.3.13

0.1% פרותיאוס 9/3/13
0.1% פרותיאוס 17/3/13

2 שורות (קצרות) היקש מוחלט

תוצאות

זן אום אל פחם בלבד

טיפול	ממוצע* מס' פירות נגועים לעץ בריא** ב- 19.6.13
משקי (חלקה מבוגרת)	4.6 (13.2)
משקי (חלקה סמוכה לתצפית)	3.1
פעמיים פרותיאוס 0.1%	4.5 (12.5)
פעמיים פרותיאוס 0.1% ומטאסיסטוקס 0.15%	6.2
היקש***	83

* גודל מדגם בטיפולים 30 עצים לטיפול בהיקש 6 עצים.

** מספרים בסוגריים: ממוצע כולל עצים חלשים לחלקה.

*** עצים עם מעל 100 פירות נגועים לעץ נרשמו כ- 100 פירות.

רגישות יתר של עצים חלשים

מספר פירות בודדים נגועים לעץ בריא לעומת עשרות (30-60) פירות נגועים לעץ חלש

סיכום תוצאות התצפית

- הריסוס הראשון בוצע ב 30% גיחה (ב- 28.2.13 עדיין לא החלה הגיחה).
- נגיעות גבוהה של צרעת השקד נמצאה בשורות ההיקש ובזנים הרגישים (נ.פ.א ומ"ד) בחלקה המבוגרת.
- בשלוש החלקות, רמת הנגיעות על עצים חלשים הייתה גבוהה בהשוואה לעצים הסמוכים – ייתכן פריחה מוקדמת.
- רמת הנגיעות בכל החלקות ובכל הטיפולים הייתה באותם סדרי גודל.
- שני טיפולי הפרותיאוס 0.1% נמצאו יעילים ברמה זהה לטיפול המשקי שכלל 3 טיפולים.
- טיפול המטאסיסטוקס השלישי בתצפית לא תרם בהשוואה לשני טיפולי הפרותיאוס בלבד.

תוזות

לצוות המטע בקיבוץ נתיב הל"ה

לאסא לין ואהוד חנוך על הסיוע
בבחינת תוצאות התצפית

